

Oahppoplána - eangalsgiela

Dette er en nordsamisk oversettelse av den fastsatte læreplanteksten.
Læreplanen er fastsatt på dárogiella.

Máhttodepartemeanta mearridan lánkaásahussan 15.11.2019

Gusto 01.08.2020 rájes

Fága birra

Fága relevánsa ja guovddáš árvvut

Eangalsgiella lea kulturáddejumi, gulahallama, oahppahábmema ja identitehtaovdáneami guovddáš fága. Fága

galgá addit ohppiide vuodu gulahallat earáiguin báikkálaččat ja globálalaččat, beroškeahhtá kultuvrralaš ja

gielalaš duogážis. Eangalsgiella galgá leat mielde ovddideamen ohppiid kultuvrraidgaskasaš áddejumi

iešguđetlágan eallinvugiin, jurddašánvugiin ja gulahallanmálliin. Fága galgá ráhkkanahhtit ohppiid ohppui ja

servodat- ja bargoeallimii mii gáibida eangalsgiel gelbbolašvuoda čállimis, lohkamis ja njálmmálaš

gulahallamis.

Buot fágat galget leat mielde duohtandahkamin oahpahusa árvovuodu. Bargadettiin fágain galget buot

oahppit šaddat oadjebas eangalsgielhállin vai sii sáhttet geavahit eangalsgiela oahppat, gulahallat ja

oahpásmuvvat earáide. Máhtu giela, gulahallandábiid, eallinvugiid, jurddašánvugiid ja servodatdilálašvuodaid

birra ja suokkardeaddji lahkoneapmi daidda rahpá ođđa perspektiivvaid máilbmái ja alcceseamet. Fága galgá

leat mielde ovddideamen ohppiid áddejumi das ahte sin oaidnu máilbmái lea sorjavaš kultuvrras. Dat sáhtta

addit eanet vugiid dulkot máilmmi, boktit diehtoáŋgirvuoda ja beroštumi ja leat mielde eastadeamen

ovdagáttuid. Oahppit galget beassat vásihit ahte olu gielaid máhttin lea resursa skuvllas ja servodagas.

Eangalsgiela oahppoplána ja eangalsgiela oahppoplána ohppiide geat geavahit mearkagiela, leat

ovttaárvosaččat.

Guovddášelemeanttat

Gulahallan

Gulahallan mearkkaša duddjot oaivila gielain ja máhttit geavahit giela formálalaš ja eahpeformálalaš

oktavuođain. Oahppit galget geavahit heivvolaš strategijaid gulahallat njálmmálaččat ja čálalaččat

iešguđetlágan oktavuođain ja go geavahit iešguđetlágan mediaid ja gálduid. Oahppit galget beassat vásihit,

geavahit ja suokkardit giela álggu rájes jo. Oahpahus galgá láchčit dili nu, ahte oahppit besset geavahit

dáidduideaset ja ovttasdoaimmat autenttalaš ja praktihkalaš dilálašvuodain.

Giellaoahpahallan

Giellaoahpahallan mearkkaša ovdánahttit gielladihtomielalášvuoda ja máhtu eangalsgiela birra vuogádahkan ja

máhttit geavahit giellaoahppanstrategijaid. Máhttu das mo giellajienat, sátnerigodat ja sátn- ja

cealkkastruktuvrrat ja teakstastruktuvrrat geavahuvvojit addet ohppiide välljenmuniid ja vejolašvuodaid

gulahallat ja ovttasdoaimmat. Giellaoahpahallan mearkkaša oaidnit oktavuođaid gaskal eangalsgiela ja eará

gielaid mat oahppit máhttet, ja áddet mo eangalsgiella lea huksejuvvon.

Deaivvadeapmi eangalsgiel teavsttaiguin

Giellaoahpahallan dáhpáhuvvá go deaivvada eangalsgiel teavsttaiguin. Teakstadoaba geavahuvvo viiddes

mearkkašumis: njálmmálaš ja čálalaš, deaddiluvvon ja digitála, gráfalaš ja dáiddalaš, formálalaš ja

eahpeformálalaš, čáppagirijálaš ja áššeteavsttat, dálááiggis ja vássánaiggis. Teavsttain sáhttet leat čála, govat,

tevnnegat, gráfat, logut ja eará ovdanbuktinvuogit mat leat ovtastuvvon deattuhit ja gaskkustit sisdoalu. Go

bargá eangalsgiel teavsttaiguin, de lea dat addimin ohppiide máhtu ja vásáhusaid gielaláš ja kultuvrraláš

girjáivuođas, ja maddái áddejumi eamiálbmogiid eallinvuohkái, jurddašinvuohkái ja árbevieruide. Go reflektere

iešguđetlágan eangalsgiel teavsttaid birra ja dulko ja kritihkalaččat árvoštallá daid, de galget oahppit háhkat

giela ja máhtu kultuvrra ja servodaga birra. Oahppit ovdánahttet ná kultuvrraidgaskasaš gelbbolašvuoda vai

sáhttet vuhtiiváldit iešguđetlágan eallinvugiid, jurddašinvugiid ja gulahallanmáliid. Oahppit galget oažžut vuodu

oidnit iežas ja earáid identitehta mánggagielat ja mánggakultuvrraláš oktavuodas.

Fágaidrasttideaddji fáttát

Álbmotdearvvasvuoha ja eallimis birgen

Eangalsgielas álbmotdearvvasvuoda ja eallinhálddašeami fágaidrasttildeaddji fáttás galget oahppit ovdánahttit

dáidduid ovdanbuktit iežaset čálalaččat ja njálmmálaččat eangalsgillii. Dát addá vuodu máhttit ovdanbuktit

iežas dovdduid, jurdagiid, vásáhusaid ja oaiviliid. Oahpahus galgá addit ođđa perspektiivaid iešguđetlágan

jurddašinvugiide ja gulahallanmáliide, ja iežas ja earáid eallinvuohkái ja eallindilálašvuhtii. Gieđahallat

dilálašvuodaid mat gáibidit giella- ja kulturgelbbolašvuoda addá ohppiide hálddašandovddu ja dagaha ahte

oahppit ovdánahttet positiivvaláš iešgova ja oadjebas identitehta.

Demokratiija ja mielborgárvuoha

Eangalsgielas demokratiija ja mielborgárvuoda fágaidrasttildeaddji fáttás galget oahppit ovdánahttit áddejumi

das ahte sin oidnu máilbmái lea sorjavaš kultuvrras. Go oahppá eangalsgiela, de sáhttet oahppit deaivvadit

iešguđetlágan servodagaiguin ja kultuvrraiguin go gulahallet earáiguin miehtá máilmmi, beroškeahtta gielalaš ja

kultuvrralaš duogážis. Dat sáhtta addit eanet vugiid dulkot máilmmi ja leat mielde boktimin diehtoáŋgirvuoda ja

beroštumi ja leat mielde eastadeamen ovdagáttuid.

Vuodđogálggat

Njálmmálaš gálggat

Njálmmálaš gálggat eaŋgalsgielas leat duddjot oaivila guldaleami, hállama ja ságastallama bokte. Lea sáhka

viidásit gaskkustit dieđuid, heivehit giela ulbmilii, vuostáiváldái ja dilálašvuhtii ja válljet heivvolaš strategijaid.

Njálmmálaš gálggaid ovdánahttimis eaŋgalsgielas lea sáhka geavahit njálmmálaš giela dađistaga dárkileappot

ja máŋggabeallásaččat mitalit iešguđetlágan fáttáid birra, formálalaš ja eahpeformálalaš oktavuodain

iešguđetlágan vuostáiváldiide geain leat iešguđetlágan gielalaš duogážat.

Máhttit čállit

Máhttit čállit eaŋgalsgielas lea máhttit ovdanbuktit ideaid ja oaiviliid áddehahti ja ulbmillaš láhkai iešguđetlágan

teavsttain, báhpáris ja digitálalaččat. Máhttit čállit mearkkaša plánet, hábmet ja gieđahallat teavsttaid mat

mitalit, ja heivehit giela ulbmilii, vuostáiváldái ja dilálašvuhtii ja válljet heivvolaš strategijaid. Čállingálggaid

ovdánahttin eaŋgalsgielas vuolgá oahppamis ovttaskassániid dasa ahte čállit iešguđetlágan oktilaš teavsttaid

mat gaskkustit oaiviliid ja máhtu. Dat mearkkaša maddái geavahit iešguđetlágan gálduid kritihkalaččat ja

dárkilasti láhkai.

Máhttit lohkat

Máhttit lohkat eangalsgielas lea áddet iešguđetlágan teavsttaid sisdoalu báhpáris ja digitálalaččat ja reflekteeret

daid birra ja dat galgá leat mielde dagaheamen lohkanilu ja giellaoahppama. Dat mearkkaša lohkat ja gávdnat

dieđuid ovtastuvvon teavsttain main leat gilvaleaddji sáttasánit ja geavahit lohkanstrategiijaid áddet njuolga ja

eahpenjuolga dieđuid. Lohkangálggaid ovdánahttin eangalsgielas vuolgá eksperimenteremis giellajienaiguin,

stávvalminstariiguin ja stávvaliiguin dasa ahte lohkat mánggabealat ja kompleksa teavsttaid njuovžilit ja

áddejumiin ja eanet ahte eanet máhttit reflekteeret iešguđetlágan teavsttaid birra ja árvvoštallat daid

kritihkalaččat.

Digitála gálggat

Digitála gálggat eangalsgielas leat máhttit geavahit digitála mediaid ja resurssaid nannet giellaoahpahallama,

oahpásmuvvat auteanttalaš giellamodeallaide ja ságastallanguimmiide eangalsgillii ja háhkat áigeovuodilis

máhtu eangalsgielfágas. Dat mearkkaša leat kritihkalaš ja reflekterejeaddji eangalsgiel digitála

ovdanbuktinvugiide ja gulahallamis earáiguin. Digitála gálggaid ovdánahttin eangalsgielas vuolgá

suokkardeamis giela dasa ahte máhttit ovttasdoaimmat earáiguin, čállit teavsttaid ja háhkat máhtu go čohkke,

suokkarda ja kritihkalaččat árvvoštallá iešguđetlágan eangalsgiel gálduid dieđuid.

Gealbomihttomearit ja árvvoštallan

Gealbomihttomearit ja árvvoštallan 2. ceahkki

Gealbomihttomearit 2. ceahki maŋŋá

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- geavahit digitála resurssaid vásihit giela auteanttalaš giellamodeallaid ja ságastallanguimmiid bokte
- guldalit ja dovdát giellajienaid ja stávvaliid sániin
- laktit giellajienaid bustávaide ja stávvalminstariidda ja bidjat bustávvejienaid sátnin
- guldalit ja suokkardit eangalsgiel alfabehta ja jietnadanminstariid stoahkan- ja lávlundoaimmain
- fuomášit dábáleamos sániid ja frásaid iešguđetlágan teavsttain
- jearahit ja vástidit álkes gažaldagaide, čuovvut álkes bagadusaid ja geavahit muhtun buorremenolaš dajahusaid
- searvat hárbhallon dialogaide ja spontána ságastallamiidda iežas dárbbuid ja dovdduid, árgabeaieallima ja beroštumiid birra
- fuomášit sániid mat leat oktasaččat eangalsgillii ja eará gielaide maid oahppi dovdá
- guldalit ja lohkat álkes teavsttaid sisdoalu, maiddái govvagirjjiid, ja ságastallat daid birra
- lohkat ja eksperimenteret čállit oahpes sániid, frásaid ja álkes cealkagiid
- háhkat sániid ja kultuvrralaš máhtu eangalsgiel mánáidgirjjálašvuođa ja mánáidkultuvrra bokte

Dađistaga árvvoštallan

Dađistaga árvvoštallan galgá leat mielde ovddideamen oahppama ja gelbbolašvuođa fágas. Oahppit čájehit ja

ovdánahttet gelbbolašvuođa eangalsgielas 1. ja 2. ceahkis go sii suokkardit ja geavahit giela guldaleamis,

stoahkamis ja ságastallamiin. Sii čájehit ja ovdánahttet maiddái gelbbolašvuođa go áddejit eangalsgiela ja

áddehallet eangalsgillii.

Oahpaheaddji galgá diktit ohppiid váikkuhit oahpahussii ja arvvosmahttit oahppanhálu dakko bokte ahte

geavaha iešguđetlágan strategiijaid ja oahpahanressaid ovdánahttit ohppiid lohkanálggaid ja njálmmálaš ja

čálalaš gálggaid. Oahpaheaddji galgá diktit ohppiid leat aktiivvalaččat, stoahkat, suokkardit ja geavahit iežaset

áiccuid go oahpahallet giela mánggabealat vásáhusaid bokte. Oahppit galget beassat vásihit ahte

geahččaladdat okto ja ovttas earáiguin lea oassin giela oahppamis. Oahpaheaddji ja oahppit galget gulahallat

ohppiid ovdáneami birra eangalsgielas. Ohppiid čájehuvvon gelbbolašvuoda vuodul galget oahppit beassat

muitalit maid sii orrot máhttimin ja maid máhttet buorebut go ovdal. Oahpaheaddji galgá oaivadit viidásit

oahppama birra ja heivehit oahpahusa nu ahte oahppit besset geavahit rávvagiid ovddidit iežaset

gelbbolašvuoda áddet eangalsgiela ja áddehallat eangalsgillii, njálmmálaččat ja čálalaččat.

Gealbomihttomearit ja árvoštallan 4. ceahkki

Gealbomihttomearit 4. ceahki maŋŋá

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- suokkardit iešguđetlágan sátnegirjiid ja mo daid sáhtta geavahit giellaoahpahallamis
- geavahit digitála resurssaid suokkardit giela ja ovttasdoaimmat earáiguin
- suokkardit ja geavahit eangalsgiel alfabehta ja jietnadanminstariid iešguđetlágan stoahkan-, lávlun- ja giellaoahpahallandoaimmain
- guldalit ja áddet sániid ja dajahusaid heivehuvvon teavsttain
- geavahit muhtun dábálaš sánážiid, buorremanolaš dajahusaid ja álkes frásaid ja cealkagiid vai oažžu veahki áddet ja áddehallat
- searvat ságastallamiidda iežas dárbbuid ja earáid dovdduid, árgabeaieallima ja beroštumiid birra ja geavahit ságastallannjuolggadusaid
- fuomášit sániid ja stoahkat daiguin ja dajahusaiguin mat leat oktasaččat eangalsgillii ja eará gielaide maid oahppi dovdá

- identifiseret sátneluohkáid heivehuvvon teavsttain
- čuovvut álkes riektačállin- ja cealkkastrukturnjuolggadusaid
- lohkat ja áddet teavsttaid main leat sánit mat jietnaduvvojit nu mo čállojuvvojit, ja oahpes ja amas sátnegovat
- lohkat ja áddet oahpes ja amas sániid, frásaid ja cealkagiid mearkkašumi teakstaoktavuođaid vuođul iešválljen teavsttain
- lohkat iešguđetlágan teavsttaid sisdoalu, maiddái govvagirjjiid, ja ságastallat daid birra
- čállit álkes teavsttaid mat ovdanbuktet jurdagiid ja oaiviliid
- ságastallat muhtun beliid birra iešguđetlágan eallinvugiin, árbevieruin ja dábiin eangalsgiel máilmmis ja Norggas
- háhkat sániid, frásaid ja kultuvrralaš máhtu eangalsgiel mánáidgirjjálašvuoda ja mánáidkultuvrra bokte

Dađistaga árvoštallan

Dađistaga árvoštallan galgá leat mielde ovddideamen oahppama ja gelbbolašvuoda fágas. Oahppit čájehit ja

ovdánahttet gelbbolašvuoda eangalsgielas 3. ja 4. ceahkis go sii stohket, suokkardit ja servet njálmmálaš,

čálalaš ja digitála ovttasdoaimmami. Dasto oahppit čájehit ja ovdánahttet gelbbolašvuoda go sii viidásit

gaskkustit iežaset vásáhusaid eangalsgielain ja eangalsgiel kultuvrrain.

Oahpaheaddji galgá diktit ohppiid váikkuhit oahpahussii ja arvvosmahttit oahppanhálu dakko bokte ahte

geavaha iešguđetlágan strategiiid ja oahpahanressaid ovdánahttit ohppiid lohkanálggaid ja njálmmálaš ja

čálalaš gálggaid. Oahpaheaddji galgá diktit ohppiid leat aktiivvalaččat, stoahkat, suokkardit ja geavahit dan

maid leat oahppan, ođđa dilálašvuodain. Oahppit galget beassat vásihit ahte geahččaladdat okto ja ovttas

earáiguin lea oassin giela oahppamis. Oahpaheaddji ja oahppit galget gulahallat ohppiid ovdáneami birra

eangalsfágas. Ohppiid čájehuvvon gelbbolašvuoda vuođul galget oahppit beassat mitalit maid sii orrot

máhttimin ja maid máhttet buorebut go ovdal. Oahpaheaddji galgá oaivadit viidásit oahppama birra ja heivehit

oahpahusa nu ahte oahppit besset geavahit rávvagiid ovddidit lohkgálggaid, čállingálggaid ja njálmmálaš ja

digitála gálggaidfágas.

Gealbomihttomearit ja árvvoštallan 7. ceahkki

Gealbomihttomearit 7. ceahki maŋŋá

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- geavahit álkes strategijaid giellaoahpahallamis, teakstačállimis ja gulahallamis
- geavahit digitála resurssaid ja iešguđetlágan girjiid giellaoahpahallamis, teakstačállimis ja ovttasdoaimmamis
- suokkardit ja geavahit jietnadanminstariid ja sániid ja dajahusaid stoahkamis, lávlumis ja rollastoahkamis
- guldalit ja áddet sániid ja dajahusaid heivehuvvon ja auteanttalaš teavsttain
- ovdanbuktit iežaset áddehahti láhkai girjás sátneriggodagain ja buorremenolaš dajahusaiguin mat leat heivehuvvon vuostáiváldái ja dilálašvuhtii
- álggahit, bisuhit ja loahpahit ságastallama iežas beroštumiid ja áigequovdilis fáttáid birra
- suokkardit muhtun gielalaš ovttalárganvuodaid birra eanngalsgielas ja eará gielain maid oahppi dovdá, ja ságastallat daid birra ja geavahit dán iežas giellaoahpahallamis
- identifiseret cealkkaosiid iešguđetlágan cealkagiin ja geavahit vearba-, substantiiva- ja adjektiivasojaheami máhtu go bargá iežas njálmmálaš ja čálalaš teavstaiguin
- čuovvut njuolggadusaid riehtačállimis, sátnesojaheamis ja cealkkastruktuvras
- lohkat ja gaskkustit iešguđetlágan teavsttaid sisdoalu, maddái iešválljen teavsttaid
- lohkat ja guldalit eanngalsgiel áššeprosateavsttaid ja eanngalsgiel mánáid- ja nuoraidgirjjálašvuoda ja čállit ja ságastallat sisdoalu birra
- ságastallat iešguđetlágan gálduid luohthahttivuoda birra, ja válljet gáldu iežas atnui
- čállit oktilis teavsttaid, maddái ovtastuvvon, mat ođđasit mitalit, mitalit, jearahit ja ovdanbuktet oaiviliid ja beroštumiid, mat leat heivehuvvon vuostáiváldái
- giedahallat iežas teavsttaid máhcahemiid vuodul
- reflekteret ja ságastallat eanngalsgiela rolla birra iežas eallimis

- suokkardit iešguđet servodagaid eallinvugiid ja árbevieruid eangalsgiel máilmmis ja Norggas ja reflekteret identitehta ja kultuvrralaš gullevašvuoda birra

Dađistaga árvvoštallan

Dađistaga árvvoštallan galgá leat mielde ovddideamen oahppama ja gelbbolašvuoda fágas. Oahppit čájehit ja

ovdánahttet gelbbolašvuoda eangalsgielas 5., 6. ja 7. ceahkis go sii stohket ja suokkardit giela, go njuovžilit ja

áddejumiin lohket ja ovdanbuktet iežaset njálmmálaš ja čálalaš teavsttain iešguđet servodagaid birra

eangalsgiel máilmmis.

Oahpaheaddji galgá diktít ohppiid váikkuhit oahpahussii ja arvosmahttit oahppanhálu dan bokte ahte geavaha

iešguđetlágan strategijaid ja oahpahanressursaid ovdánahttit ohppiid lohkanálggaid ja njálmmálaš ja čálalaš

gálggaid iešguđetlágan oktavuodain. Oahppit galget beassat vásihit ahte geahččaladdat okto ja ovttas

earáiguin lea oassin giela oahppamis. Oahpaheaddji ja oahppit galget gulahallat ohppiid ovdáneami birra

eangalsfágas. Ohppiid čájehuvvon gelbbolašvuoda vuodul galget oahppit beassat mitalit maid sii orrot

máhttimin ja maid máhttet buorebut go ovdal. Oahpaheaddji galgá oaivadit viidásit oahppama birra ja heivehit

oahpahusa nu ahte oahppit besset geavahit rávvagiid ovddidit lohkanálggaid, čállingálggaid ja njálmmálaš ja

digitála gálggaidfágas.

Gealbomihttomearit ja árvvoštallan 10. ceahkki

Gealbomihttomearit 10. ceahki manjá

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- geavahit mánggabealat strategijaid giellaoahpahallamis, teakstačállimis ja gulahallamis
- geavahit digitála resurssaid ja eará veahkkeneavvuid giellaoahpahallamis, teakstačállimis ja ovttasdoaimmamis
- geavahit jietnadagaid ja gulahallama guovddáš minstariid
- guldalit ja áddet sániid ja dajahusaid iešguđetlágan eangalsgiela variánttain
- ovdanbuktit iežaset njuovžilit ja čielgasit girjás sátnerriggodagain ja idiomáhtalaš dajahusain mat leat heivehuvvon ulbmilii, vuostáiváldái ja oktavuhtii
- jearahit ja čuovvolit árvalusaid ságastallamiin iešguđetlágan fáttáid birra mat leat heivehuvvon iešguđetlágan ulbmiliidda, vuostáiváldiide ja oktavuodaide
- suokkardit ja válddahit muhtun gielalaš ovttalárganvuodaid ja erohusaid eangalsgielas ja eará gielain maid oahppi dovda, ja ságastallat daid birra ja geavahit dán iežas giellaoahpahallamis
- geavahit máhtu sátneluohkáid ja cealkkastruktuvrraid birra go bargá iežas njálmmálaš ja čálalaš teavsttaiguin
- čuovvut njuolggadusaid riektáčállimis, sátnesojaheamis, cealkkastruktuvras ja teakkastruktuvras
- lohkat, digaštallat ja viidasit gaskkustit iešguđetlágan teavsttaid sisdoalu, maiddái iešválljen teavsttaid
- lohkat ja dulkot eangalsgiel čáppagirjjálašvuoda, maiddái nuoraidgirjjálašvuoda, ja reflekeret daid birra
- lohkat áššeprosateavsttaid ja árvoštallat man luohtehahttit gáldut leat
- geavahit gáldu kritihkalaččat ja dárkilasti láhkai
- čállit formálalaš ja eahpeformálalaš teavsttaid, maiddái ovtastuvvon, struktuvrrain ja čielggasvuodain mii válddaha, muitala ja reflektere heivehuvvon ulbmilii, vuostáiváldái ja oktavuhtii
- giedahallat iežas teavsttaid máhcahemiid ja giellamáhtu vuodul
- válddahit eangalsgiela rolla Norggas ja máilmmis ja reflekeret dan birra
- suokkardit eamiálbmogiid dilálašvuoda eangalsgiel máilmmis ja Norggas ja reflekeret dan birra
- suokkardit ja válddahit eallinvugiid, jurddašinvugiid, gulahallanmáliid ja girjáivuoda eangalsgiel máilmmis
- suokkardit ja viidasit gaskkustit eangalsgiel kultuvrralaš ovdanbuktinvugiid sisdoalu iešguđetlágan mediain mat gusket iežas beroštumiide

Dađistaga árvoštallan

Dađistaga árvoštallan galgá leat mielde ovddideamen oahppama ja gelbbolašvuoda fágas. Oahppit čájehit ja

ovdánahttet gelbbolašvuoda eangalsgielas 8., 9. ja 10. ceahkis go sii gulahallet struktuvrrain ja čielggasvuodain

njálmmálaččat ja čálalaččat, heivehuvvon iešguđetlágan oktavuodaide ja vuostáiváldiide. Dasto sii čájehit ja

ovdánahttet gelbbolašvuoda go čállet iešguđetlágan teavsttaid main dieđut gálđuin leat laktojuvvon dárkilasti

láhkai.

Oahpaheaddji galgá diktít ohppiid váikkuhit oahpahussii ja arvvosmahttit oahppanhálu dainna bokte ahte

geavaha iešguđetlágan strategijaid ja oahpahanressaid ovdánahttit ohppiid lohkanálggaid ja njálmmálaš ja

čálalaš gálggaid. Oahppit galget beassat vásihit ahte geahččaladdat okto ja ovtta earáiguin lea oassin giela

oahppamis. Oahpaheaddji ja oahppit galget gulahallat ohppiid ovdáneami birra eangalsfágas. Ohppiid

čájehuvvon gelbbolašvuoda vuodul galget oahppit beassat mitalit maid sii orrot máhttimin ja reflekteret iežaset

fágalaš ovdáneami birra. Oahpaheaddji galgá oaivadit viidásit oahppama birra ja heivehit oahpahusa nu ahte

oahppit besset geavahit rávvagiid ovddidit lohkanálggaid, čállingálggaid ja njálmmálaš ja digitála gálggaid

fágas.

Oppalaš árvoštallan

Oppalašárvosátni galgá čájehit oahppi ollislaš gelbbolašvuoda eangalsgielas, go oahpahus loahpahuvo

maŋŋá 10. ceahki. Oahpaheaddji galgá plánet ja láchit dili nu ahte oahppit besset čájehit iežaset

gelbbolašvuoda iešguđet láhkai mat fátmastit áddejumi, reflekšuvnna ja kritihkalaš jurddašeamii iešguđet

oktavuodain. Oahpaheaddji galgá bidjat ovtta árvosáni eangalsgielas oahppi oppalaš gelbbolašvuoda vuodul

fágas.

Gealbomihttomearit ja árvvoštallan Jo1 fidnofágalaš oahppoprográmmat

Gealbomihttomearit Jo1 fidnofágalaš oahppoprográmmaid maŋŋá

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- geavahit heivvolaš strategijaid giellaoahpahallamis, teakstačállimis ja gulahallamis
- geavahit heivvolaš digitála resurssaid ja eará veahkkeneavvuid giellaoahpahallamis, teakstačállimis ja ovttasdoaimmamis
- geavahit jietnadeami minstariid gulahallamis
- guldalit, áddet ja geavahit fágaterminologijja njálmmálaččat ja čálalaččat bargodilálašvuodain
- ovdanbuktit iežas máŋggabeallásaččat ja dárkilit njuovžilvuodain ja čielggasvuodain, idiomáhtalaš dajahusaiguin ja máŋggabealat cealkkastruktuvrraiguin mat leat heivehuvvon ulbmilii, vuostáiváldái ja oktavuhtii
- čilget earáid ákkastallama ja geavahit ja čuovvolit earáid árvalusaid ságastallamiin ja digaštallamiin fidnuide guoski fáttáid birra
- geavahit máhtu oktavuodaid birra gaskal eanġalsgiela ja eará gielaid maid oahppi dovdá iežas giellaoahpahallamis
- geavahit máhtu grammatihka ja teakstastruktuvrraid birra go bargá iežas njálmmálaš ja čálalaš teavsttaiguin
- lohkat ja digaštallat iešguđetlágan teavsttaid sisdoalu ja váikkuhangaskaomiid, maiddái iešválljen teavsttaid, ja reflekteret daid birra
- lohkat ja čoahkkáigeassit eanġalsgiel dokumentašuvnnaid fágalaš sisdoalu
- lohkat ja buohtastahttit iešguđetlágan áššeprosateavsttaid seamma fáttá birra iešguđetlágan gálduin ja kritihkalaččat árvvoštallat man luohthahttit gáldut leat
- geavahit iešguđetlágan gálduid kritihkalaš, ulbmillaš ja dárkilasti láhkai
- čállit fidnorelevánta teavsttaid struktuvrrain ja čielggasvuodain mat válddahit ja duođaštít iežas barggu heivehuvvon ulbmilii, vuostáiváldái ja oktavuhtii
- árvvoštallat ja gieđahallat iežas teavsttaid fágalaš eavttuid ja giellamáhtu vuodul
- válddahit guovddáš osiid eanġalsgiela ovdáneamis bargogiellan
- suokkardit eanġalsgiel máilmmi girjáivuoda ja servodatbeliid historjjálaš oktavuodain ja reflekteret daid birra
- digaštallat eanġalsgiel kultuvrralaš ovdanbuktinvugiid hámi, sisdoalu ja váikkuhangaskaomiid iešguđetlágan mediain, maiddái musihkas, filmmas ja spealuin, ja reflekteret daid birra

Dadistaga árvvoštallan

Dadistaga árvvoštallan galgá leat mielde ovddideamen oahppama ja gelbbolašvuoda fágas. Oahppit čájehit ja

ovdánahttet gelbbolašvuoda eangalsgielas Jo1 fidnofágalaš oahppoprográmmain go sii gulahallet ja

ovttasdoibmet mánggabeallásaččat ja dárkilit njuovžilvuodain ja čielggasvuodain njálmmálaččat ja čálalaččat,

heivehuvvon ulbmilii, vuostáiváldái ja oktavuhtii. Dasto sii čájehit ja ovdánahttet gelbbolašvuoda go čállet

iešguđetlágan teavsttaid ja go geavahit gálduid kritihkalaš, ulmillaš ja dárkilasti láhkai.

Oahpaheaddji galgá diktít ohppiid váikkuhit oahpahussii ja arvvosmahttit oahppanhálu dainna bokte ahte

geavaha iešguđetlágan strategiiid ja oahpahanressaid ovdánahttit ohppiid lohkanálggaid ja njálmmálaš ja

čálalaš gálggaid. Oahppit galget beassat vásihit ahte geahččaladdat okto ja ovttas earáiguin lea oassin giela

oahppamis. Oahpaheaddji ja oahppit galget gulahallat ohppiid ovdáneami birra eangalsfágas. Ohppiid

čájehuvvon gelbbolašvuoda vuodul galget oahppit beassat mitalit maid sii orrot máhttimin ja reflekeret iežaset

fágalaš ovdáneami birra. Oahpaheaddji galgá oaivadiid viidásit oahppama birra ja heivehit oahpahusa nu ahte

oahppit besset geavahit rávvagiid ovddidit lohkanálggaid, čállingálggaid ja njálmmálaš ja digitála gálggaid

fágas.

Oppalaš árvvoštallan

Oppalašárvosátni galgá čájehit oahppi ollislaš gelbbolašvuoda eangalsgielas, go oahpahuš loahpahuvo

manjá Jo1 fidnofágalaš oahppoprográmmain. Oahpaheaddji galgá plánet ja láchčit dili nu ahte oahppit besset

čájehit iežaset gelbbolašvuoda iešguđet láchkai mat fátmastit áddejumi, reflekšuvnna ja kritihkalaš

jurddašeami iešguđet oktavuodain. Oahpaheaddji galgá bidjat ovtta árvosáni eangalsgielas oahppi oppalaš

gelbbolašvuoda vuodul fágas.

Gealbomihttomearit ja árvvoštallan Jo1 studerenráhkkanahtti oahppoprográmma

Gealbomihttomearit ja árvvoštallan Jo1 studerenráhkkanahtti oahppoprográmma manjá

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- geavahit heivvolaš strategiijaid giellaoahpahallamis, teakstačállimis ja gulahallamis
- geavahit heivvolaš digitála resurssaid ja eará veahkkeneavvuid giellaoahpahallamis, teakstačállimis ja ovttasdoaimmamis
- geavahit jietnadeami minstariid gulahallamis
- guldalit, áddet ja geavahit akademalaš giela go barget iežas njálmmálaš ja čálalaš teavsttaiguin
- ovdanbuktit iežas mánggabeallásaččat ja dárkilit njuovžilvuodain ja čielggasvuodain, idiomáhtalaš dajahusaiguin ja mánggabealat cealkkastruktuvrraiguin mat leat heivehuvvon ulbmilii, vuostáiváldái ja oktavuhtii
- čilget earáid ákkastallama ja geavahit ja čuovvolit earáid árvalusaid ságastallamiin ja digaštallamiin iešguđetlágan fáttáid birra
- geavahit máhtu oktavuodaid birra gaskal eangalsgiela ja eará gielaid maid oahppi dovdá iežas giellaoahpahallamis
- geavahit máhtu grammatihka ja teaktastruktuvrraid birra go bargá iežas njálmmálaš ja čálalaš teavsttaiguin
- lohkat ja digaštallat iešguđetlágan teavsttaid sisdoalu ja váikkuhangaskaomiid, maddái iešválljen teavsttaid, ja reflekteret daid birra
- lohkat, analyseret ja dulkot eangalsgiel čáppagirjjálašvuoda
- lohkat ja buohtastahttit iešguđetlágan áššeprosateavsttaid seamma fáttá birra iešguđetlágan gálduin ja kritihkalaččat árvvoštallat man luohthahttit gáldut leat
- geavahit iešguđetlágan gálduid kritihkalaš, ulbmillaš ja dárkilasti láchkai
- čállit iešguđetlágan formálalaš ja eahpeformálalaš teavsttaid, maddái ovtastuvvon, struktuvrrain ja čielggasvuodain mat válddahit, mitalit ja reflekterejit heivehuvvon ulbmilii, vuostáiváldái ja oktavuhtii

- árvoštallat ja gieđahallat iežas teavsttaid fágalaš eavttuid ja giellamáhtu vuodul
- válddahit guovddáš osiid eangalsgiela ovdáneamis máilmmigiellan
- suokkardit eangalsgiel máilmmi girjáivuoda ja servodatbeliid historjjálaš oktavuodain ja reflekteeret daid birra
- digaštallat eangalsgiel kultuvrralaš ovdanbuktinvugiid hámi, sisdoalu ja váikkuhangaskaomiid iešguđetlágan mediain, maiddái musihkas, filmmas ja spealuin, ja reflekteeret daid birra

Dađistaga árvoštallan

Dađistaga árvoštallan galgá leat mielde ovddideamen oahppama ja gelbbolašvuoda fágas. Oahppit čájehit ja

ovdánahttet gelbbolašvuoda eangalsgielas Jo1 studerenráhkkanahtti oahppoprográmmas go sii gulahallet ja

ovttasdoibmet mánggabeallásaččat ja dárkilit njuovžilvuodain ja čielggasvuodain njálmmálaččat ja čálalaččat,

heivehuvvon ulbmilii, vuostáiváldái ja oktavuhtii. Dasto sii čájehit ja ovdánahttet gelbbolašvuoda go čállet

iešguđetlágan teavsttaid ja go geavahit gálduid kritihkalaš, ulmillaš ja dárkilasti láhkai.

Oahpaheaddji galgá diktít ohppiid váikkuhit oahpahussii ja arvvosmahttit oahppanhálu dainna bokte ahte

geavaha iešguđetlágan strategiiid ja oahpahanressaid ovdánahttit ohppiid lohkanálggaid ja njálmmálaš ja

čálalaš gálggaid. Oahppit galget beassat vásihit ahte geahččaladdat okto ja ovttas earáiguin lea oassin giela

oahppamis. Oahpaheaddji ja oahppit galget gulahallat ohppiid ovdáneami birra eangalsgielas. Ohppiid

čájehuvvon gelbbolašvuoda vuodul galget oahppit beassat mitalit maid sii orrot máhttimin ja reflekteeret iežaset

fágalaš ovdáneami birra. Oahpaheaddji galgá oaivadiid viidásit oahppama birra ja heivehit oahpahusa nu ahte

oahppit besset geavahit rávvagiid ovddidit lohkanálggaid, čállingálggaid ja njálmmálaš ja digitála gálggaid

fágas.

Oppalaš árvvoštallan

Oppalašárvosátni galgá čájehit oahppi ollislaš gelbbolašvuoda eangalsgielas, go oahpahuš loahpahušvo

maŋŋá Jo1 studerenráhkkanahhti oahppoprográmma. Oahpaheaddji galgá plánet ja láchčit dili nu ahte oahppit

besset čájehit iežaset gelbbolašvuoda iešguđet láchkai mat fátmastit áddejumi, reflekšuvnna ja kritihkalaš

jurddašeami iešguđet oktavuodain. Oahpaheaddji galgá bidjat ovttá árvosáni eangalsgielas oahppi oppalaš

gelbbolašvuoda vuodul fágas.

Árvvoštallanortnet

Oppalaš árvvoštallan

10. ceahkki: Ohppiin galgá leat okta árvosátni.

Jo1 studerenráhkkanahhti oahppoprográmmat / fidnofágalaš oahppoprográmmat: Ohppiin galgá leat okta árvosátni.

Eksámen ohppiide

<oversettelse mangler>

Eksámen privatisttaide

<oversettelse mangler>